

Referat af møde den 10. december 1999

Nedenstående referat af møde den 10. december 1999 er godkendt på mødet den 24. februar 2000 med følgende tilføjelser/præciseringer:

Ulrik Lorenzen:

Vedr. punkt 3, Meddelelser:

Afsnittet: " Ulrik Lorenzen orienterede om, at man lokalt har en række problemer i forhold til forvaltningen af kronvildt, og at man derfor planlægger at afholde et offentligt møde i området, hvor man vil redegøre nærmere for forvaltningen og begrundelserne herfor. Herudover er det planen at tage direkte kontakt til en række grundejere, med henblik på at få nedbragt jagtintensiteten i området."

Erstattes af følgende:

" Ulrik Lorenzen orienterede om, at man, jf. tidligere drøftelser i Vildtforvaltningsrådet, i Oksbølområdet har en række problemer i forhold til lokale jægere's kronvildtjagt. På denne baggrund planlægger Oxbøl Statskovdistrikt til foråret at afholde et offentligt møde, hvor man vil redegøre nærmere for skovdistriktets kronvildtforvaltning og dagjagtprojekt samt forhold omkring markskader på private arealer. Herudover er det planen på mødet at rette direkte fokus på de lokaliteter i området, hvor private jægere, efter skovdistriktets vurdering, jager kronvildt på en måde, der ikke er etisk og økologisk korrekt."

Anders Lassen:

Vedr. punkt 6, Hegning

" Anders Lassen spurgte, om der til undtagelsen også hørte læhegn omkring haver og beplantninger, hvilket Poul Henrik Harritz bekræftede."

Erstattes af følgende:

" Anders Lassen spurgte, om der til undtagelsen også hørte hegn omkring haver, parker og beplantninger, hvilket Poul Henrik Harritz bekræftede."

December 1999

J.nr. SN 1996-302-0024

Ref. Bru/abr

**REFERAT AF VILDTFORVALTNINGSRÅDETS MØDE
DEN 10. DECEMBER 1999 I SKOV- OG NATURSTYRELSEN.**

DELTAGERE:

Fra Vildtforvaltningsrådet:

Per Ole Olesen (formand)
Anders Lassen, De danske Landboforeninger
Kristian Raunkjær, Danmarks Jægerforbund
Poul Henrik Harritz, Danmarks Naturfredningsforening
Niels Ilsøe, De danske Landboforeninger
Peter Petersen, Dansk Familielandbrug
Christian Hjorth, Dansk Ornitologisk Forening
Lars Møller Nielsen, Dansk Skovforening
Bjarne Clausen, Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Danmark
Jane Lund Henriksen, Friluftsrådet

Observatør:

Bent Rulle, Danmarks Fiskeriforening - afbud
Flemming Frandsen, Naturrådet - afbud

Fra Miljø- og Energiministeriet:

Skov- og Naturstyrelsen

Norman Cleaver,
Karin Bruun (referent),
Søren Eis,
Lars Richter Nielsen,
Palle Uhd Jepsen,
Ulrik Lorenzen,

Danmarks Miljøundersøgelser

Henning Noer,
Jesper Fredshavn,
Tommy Asferg ,

DAGSORDEN:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat af møde den 24. september 1999 (som udsendt 08.10.1999 med de den 18.10.99 udsendte kommentarer/rettelser)
3. Meddelelser
  - a: Formanden
  - b: Sekretariatet
  - c: Andre
4. Mødeplanlægning 2000 (til beslutning)
5. Vildforvaltningsrådet på internettet (SNS; til beslutning; bilag 1999-4-5)
6. Hegning (VFR; til beslutning; bilag 1999-4-6)
7. Vildtforvaltningsrådet syn på udsætning af urfugle i Danmark (VFR; til beslutning; bilag 1999-4-7)
8. Elgen; (VFR; til drøftelse; bilag 1999-4-8/1-3)

9. Andeudsætning (VFR/DMU; til beslutning; bilag 1999-4-9/1-6)
10. Rapport vedr. kragefugle (feltundersøgelser) (DMU; til orientering; bilag 1999-4-10)
11. Regulering af krager og skader (VFR; til beslutning;)
12. Rapport om haglammunition (DMU/SNS; til beslutning; bilag 1999-4-12)
13. Konference om offentlighedens adgang til naturen (VFR; til drøftelse; bilag 1999-4-13/1-2)
14. Faunapassager – overvejelser om nye regler (SNS orienterer)
15. Udeståender
16. Eventuelt

Rådet indledte mødet med at mindes Klaus Vestergaard, Dyrenes Beskyttelse, som døde den 16. November 1999.

1. GODKENDELSE AF DAGSORDEN

Per Ole Olesen foreslog, at det af ministeren rejste spørgsmål om indførelse af et midlertidigt forbud mod jagt på hjortevildt blev behandlet som punkt 4a. Med disse bemærkninger godkendtes dagsordenen.

2. GODKENDELSE AF REFERAT AF MØDET DEN 24. september 1999.

Referatet blev godkendt med følgende tidligere udsendte tilføjelser/præciseringer fra

Danmarks Jægerforbund:

Vedr. punkt 4: Urfuglereservaternes fremtid.

Konklusion: Da det blev Natursynsudvalget, der skulle se på denne sag, er Kristian Raunkjær også med i udvalget.

Vedr. punkt 5. Sælforvaltningen

Konklusion: Skov- og Naturstyrelsen vil fremover være mere opmærksom på løsningen af den enkelte erhvervsfiskers problem ved udstedelse af reguleringstilladelser.

DMU:

Vedr. punkt 8. Rapport vedr. kragefugleprojektet

Tommy Asferg: ...Forsøgene har vist, at yngelaktiviteterne (territoriehævdelse, redebygning m.v.) er meget afhængig af vejret (især temperaturen), og at fuglene ikke reagerede på fælder med lokkefugle og lokkemad før det blev lunt i vejret. Det er således ikke muligt at pege på en fast dato for yngleperiodens start. I undersøgelserne ....

Vedr. punkt 11. Rapport om haglammunition.

Jesper Fredshavn.... Man har endvidere undersøgt variationen i nogle få haglpatroner på det danske marked.

3. MEDDELELSER

Norman Cleaver orienterede om, at Skov- og Naturstyrelsen har meddelt afslag på en anmodning om ændring af en tilladelse til hjertemuslingefiskeri i Vadehavet, som ville indebære hjertemuslingefiskeri uden for de områder, som er dækket af den nuværende tilladelse. Sagen er genstand for stor politisk opmærksomhed.

Det grønne kontaktudvalg har tilkendegivet, at man ikke finder den danske plan for reduktion af utilsigtet bifangst af marsvin er tilstrækkelig til opfyldelse af Habitatdirektivet, og har bedt EU-Kommissionen om at vurdere planen. I den anledning har Kommissionen stillet en række spørgsmål til de danske myndigheder. Fra dansk side har man i den forbindelse foreslået, at spørgsmålet tages op på EU-plan, da en løsning af problemerne forudsætter, at også andre lande deltager aktivt i løsningen af problemerne, hvilket ikke er tilfældet i dag.

Efterforskningen i sagerne om indsamling af æg er endnu ikke afsluttet i alle de involverede politikredse. Når sagerne er færdigbehandlet fra politiets side vil Skov- og Naturstyrelsen med politiet drøfte, om ændringer i de gældende regler ville kunne lette politiets bevisførelse i sådanne sager eller på anden måde vil kunne bidrage til at afsløre eller forhindre ulovlig indsamling af fugleæg. Skov- og Naturstyrelsen vil tage kontakt til DOF for at drøfte forslag til mulige ændringer af retstilstanden, og herefter fremlægge et forslag i Rådet.

De nye (ændrede) bekendtgørelser om jagttegn, vildtskader og jagttider er nu underskrevet og offentliggjort i lovtidende, og reglerne træder i kraft den 1. april 2000. Norman Cleaver gav – foranlediget af en opfordring hertil fra formanden – en orientering om, på hvilke punkter bekendtgørelserne adskiller sig fra de oplæg, som har været behandlet i Vildtforvaltningsrådet og begrundelserne for disse bestemmelser.

Formanden tog orienteringen til efterretning og bad om, at man ved senere lejligheder måtte modtage en tilsvarende orientering.

Ændringen i jagttidsbekendtgørelsens § 6 af ordet *svømmefugle* til *andefugle* gav anledning til bemærkninger fra **Christian Hjorth**, som udtrykte utilfredshed med, at der hermed er mulighed for lovligt at udleje dagjagter på blishøns og måger, og påpegede, at forslaget ikke havde været med i høringsudkastet.

Søren Eis bemærkede hertil, at den gældende formulering havde givet anledning til spørgsmål, idet ordet *svømmefugl* ikke var defineret i jagtlovgivningen. Man var fra styrelsens side af den opfattelse, at forbudet mod dagjagter var rettet mod ande- og vadefugle, og at der med *svømmefugle* i denne bestemmelse ikke var tænkt på blishøns og måger. Derfor var ordet *svømmefugle* erstattet af *andefugle* og ikke af *andefugle*, *blishøns* og *måger*.

Der var enighed om, at reglen ved først givne lejlighed bør ændres til også at omfatte et forbud mod dagjagter på blishøns og måger. Samtidig var det den altovervejende opfattelse, at reglen i sin nuværende udformning næppe vil volde problemer i praksis. Udlejning af dagjagter på måger vil

næppe udvikle sig til et problem, da der er forbud mod motorbådsjagt i området ved Borreby Gods, som er det eneste privatejede sted, hvor blishønsjagt praktiseres.

Søren Eis orienterede om forløbet af den 6. partskonference i Bonn-konventionen (vandrende dyrearter) i Sydafrika i november. Man havde fra dansk og hollandsk side som lovet forelagt en international skarvforvaltningsplan til orientering for konferencen.

I tilknytning til konferencen havde der også været afholdt møde vedr. vandfugleaftalen. Der er i dette regi udarbejdet et udkast til guidelines om gennemførelse af aftalens handlingsplan i de enkelte lande. Det kunne overvejes at inddrage Vildtforvaltningsrådet i udarbejdelsen af de danske kommentarer hertil. De nævnte guidelines skal i løbet af 2000 drøftes i aftalens tekniske komite, hvor **Jesper Madsen** fra DMU har fået sæde.

Søren Eis gav herefter en status for bæverudsætningen. De udsatte bæver har bygget 3 dæmninger i Flynder Å systemet og er set 20 km fra udsætningsstedet. Statsskovdistriktet har vejledt grundejerne om minimering af skader på køkkenhaver og træer. Ansøgningen om udsætning af bæver i Arre Sø er trukket tilbage, medens en ansøgning om § 3 dispensation i Silkeborgegnen er blevet positivt modtaget i Århus Amt.

Ulrik Lorenzen orienterede om, at der i den nordlige del af Vadehavet ved Ho Bugt var store problemer med hurtiggående både og brug af vandski, og at der havde været eksempler på alvorlig chikane mod den tilsynsførende. På denne baggrund vil distriktet til foråret afholde et offentligt møde om sagen for at forklare baggrunden for de gældende regler. Det er desuden besluttet at styrke tilsynet i området.

Palle Uhd Jepsen refererede fra et borgermøde om et regionplantillæg i Vadehavsområdet. De lokale amtsfolk tog afstand fra de tre vadehavslandes miljøministres plan, såfremt en gennemførelse af kontroversielle delelementer ville skade det lokale erhvervsliv herunder landbruget.

Teknik- og Miljøudvalget i Ribe Amt har tilkendegivet, at man ønsker spørgsmålet om hjertemuslingefiskeri taget op igen, idet man mener, at styrelsens beslutning om ikke at tillade fiskeri i nye områder, er taget på et forkert grundlag. Amterne vil rejse spørgsmålet i det regionale vadehavssamarbejde for et få foretaget en sammenligning med det hollandske fiskeri. Hermed har to amter nu skiftet standpunkt i denne sag siden en høring i 1998 uanset, at der ikke er fremkommet nye aspekter i sagen.

Ulrik Lorenzen orienterede om, at man lokalt har en række problemer i forhold til forvaltningen af kronvildt, og at man derfor planlægger at afholde et offentligt møde i området, hvor man vil redegøre nærmere for forvaltningen og begrundelserne herfor. Herudover er det planen at tage direkte kontakt til en række grundejere, med henblik på at få nedbragt jagtintensiteten i området.

Christian Hjorth orienterede om DOF's projekt truede sjældne ynglefugle. DOF ønsker bl.a. at iværksætte en handlingsplan for hvid stork. Der satses i første omgang på Ribe Amt, og det er forventningen på baggrund af erfaringer fra Schleswig Holstein, at det kan lade sig gøre igen at gøre Danmark storkeegnet.

Christian Hjorth oplyste endvidere, at DOF deltager i et projekt omkring flytning af indfangne duehøge, men at man i praksis modtager meget få henvendelser. Særligt er det bemærkelsesværdigt, at der ikke er kommet henvendelser fra skytter på Sjælland. DOF må derfor betragte projektet som en fiasko. **Anders Lassen** foreslog, at spørgsmålet sættes på dagsordenen på det kommende møde.

Christian Hjorth henledte endvidere opmærksomheden på, at det nu var en velkendt sag, at opdrættede ugler udstoppes og eksporteres til Norge, og bad om, at Rådet tilkendegav sin holdning til dette spørgsmål.

Bjarne Clausen orienterede om et møde i Bern-konventionen (beskyttelse af flora og fauna), hvor man havde vedtaget retningslinier/anbefalinger for udryddelse af uønsket vildt, som måske vil kunne anvendes i forbindelse med overvejelserne om regulering af mink. Et andet emne, som man behandler i dette regi, er anvendelse af vildt som forsøgsdyr. Bjarne Clausen oplyste endvidere, at Dyrenes Beskyttelse var kommet på finansloven og i den forbindelse havde fået 3 mio. kr. til plejestationer med henblik på dyr, der skades i trafikken. Bjarne Clausen vil ved en senere lejlighed gerne give Rådet en redegørelse for plejestationernes virksomhed.

Kristian Raunkjær foreslog, at man nedsatte et udvalg under Vildtforvaltningsrådet, som løbende kan følge med i arbejdet i de mange internationale konventioner, således at Rådet kan tage højde herfor og forberede input til drøftelserne i disse fora. Kristian Raunkjær vil udarbejde et konkret oplæg til Rådet.

Poul Henrik Harritz erindrede om problemerne omkring bifangst af andefugle. DN havde afholdt møde med fødevareministeren om bl.a. dette spørgsmål og fødevareministeren havde været positiv over for at betale nogle af udgifterne ved flere undersøgelser. **Henning Noer** oplyste, at man som oplyst på sidste møde arbejdede på et notat om, hvorledes yderligere undersøgelser af problemets omfang kan tilrettelægges, og at sådanne undersøgelser bør gennemføres i samarbejde med DFU.

Formanden konkluderede, at Rådet støtter, at DMU tager kontakt til DFU med henblik på en afklaring af, hvor langt man i fællesskab kan komme med den eksisterende viden og på det næste møde afrapporterer til Rådet i denne sag. Herudover støtter Rådet, at DN eller DOF næste gang de mødes med miljø- og energiministeren tager spørgsmålet op.

4. Mødeplanlægning 2000

Rådet aftalte at afholde følgende 4 møder i det kommende år:

den 24. februar, den 30/31. maj, den 28. september og den 6. december. Formanden undersøger mulighederne for at 2-dagesmødet i maj afholdes på Løvenholm, med henblik på, at Rådet kan studere, hvorledes naturplejen og forvaltningen af kronvildtbestanden udføres i området.

4a. Evt. jagtbegrænsninger i stormfaldsramte områder

Søren Eis indledte med at redegøre for tilbagemeldingerne fra statsskovdistrikterne.

Sammenfattende var det vurderingen, at der ikke er behov for at indføre jagtbegrænsninger.

Per Ole Olesen præciserede, at det spørgsmål, som måtte vurderes, ikke var et generelt jagtforbud, men spørgsmålet, om der lokalt skulle indføres et midlertidigt jagtforbud.

Kristian Raunkjær tilkendegav, at det ikke er nu, der er problemer, men senere efterhånden som der ryddes op i skovene. I den forbindelse vil der være behov for, at myndighederne, jægerne og lodsejerne og andre berørte parter sætter sig sammen med henblik på udarbejdelse af en forvaltningsplan for fremtiden, da der vil ske væsentlige ændringer i biotoperne.

Bortset fra **Peter Petersen** som fandt, at der burde udvises storsind over for vildtet ved et midlertidigt jagtforbud i de stormfaldsramte områder, var det den generelle vurdering at dyrene, der umiddelbart efter stormen har været stressede, nu var faldet til ro og dyrene havde endog meget gode fødemuligheder og gode muligheder for at søge dækning.

Det blev samtidig fra flere sider tilkendegivet, at skulle en tilsvarende situation opstå i fremtiden, er det vigtigt, at jægerne er opmærksom på de jagtetiske regler og ikke jager de skræmte dyr i de første døgn efter stormen.

Formanden konkluderede på denne baggrund, at man ikke kunne anbefale, at der på nuværende tidspunkt indføres jagtforbud i de stormfaldsramte områder. Rådet vil følge udviklingen i skovene og vende tilbage til spørgsmålet om de fremadrettede problemer som følge af stormfaldet.

5 Vildforvaltningsrådet på internettet

På baggrund af det af sekretariatet udarbejdede oplæg drøftede Rådet fordele og ulemper ved øget brug af internettet. **Konklusionen** blev, at oplysningerne om Vildtforvaltningsrådet på Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside skulle tilrettes og udbygges med de på det efterfølgende møde endeligt godkendte referater af Rådets møder (medmindre der aftales en anden godkendelsesprocedure) samt at principielle endelige dokumenter fra Rådet skal offentliggøres på nettet efter konkret beslutning i Rådet. For så vidt angår eksisterende dokumenter blev det besluttet at lægge natursynsrapport, jagtetiske regler/markskader: gæs og svaner - kronvildt/anskydningsrapporten/urfuglepapiret.

For så vidt angår dagsordenener for Rådets møder fortsættes den hidtidige praksis. Dette indebærer, at dagsordenener ikke lægges på nettet, men at disse kan udleveres efter konkret anmodning herom samt udsendes til de journalister og andre, som har bedt om løbende at få tilsendt disse.

6 Hegning

Lars Møller Nielsen orienterede om status for hegnslagets arbejde, og understregede i den forbindelse, at gruppen alene havde vurderet adfærdsregulerende vildthejn. Lars Møller Nielsen redegjorde for flertallets (Lars Møller Nielsen og Kristian Raunkjær) indstilling og pointerede, at denne var udtryk for en betydelig stramning af den gældende retsstilling, idet der i dag ikke var regler om opsætning af hegn i det åbne land. Også for så vidt angår hegn omkring skove var der tale om en stramning, idet man foreslog begrænsninger med hensyn til hegnets højde og materialevalg.

Poul Henrik Harritz understregede, at udgangspunktet set fra hans (dvs. mindretallets) side var, at hegning er uønsket, og at flertallets forslag alene fremstod som en stramning, fordi der ikke er regler om spørgsmålet i dag. Opsætning af hegn indebærer regulering af dyrenes adfærd og er udtryk for ejendomsret over bestande, som er almenvællets eje. Poul Henrik Harritz havde imidlertid

forståelse for, at der kunne være konkrete problemer med hegnsjagt, hvor en delvis hegning kunne være en løsning på problemet. Han var indstillet på, at reglerne kun skal gælde for nye hegn, men fandt dog at Skov- og Naturstyrelsen burde undersøge de juridiske og økonomiske konsekvenser ved en 20-25-årig afviklingsfrist.

Anders Lassen spurgte, om der til undtagelserne også hørte læhegn omkring haver og beplantninger, hvilket Poul Henrik Harritz bekræftede.

Norman Cleaver erindrede om, at baggrunden for drøftelserne var en aktuel sag, hvor de gældende regler havde ført til en uacceptabel situation, og at der derfor er behov for ændringer i den gældende retstilstand. Det er nødvendigt at se på formålet med hegnet. Norman Cleaver spurgte, om man havde overvejet kun at tillade hegning af arealer under en vis størrelse, og påpegede muligheden for i de kommende regler at indføje en dispensationsmulighed, hvorfor hovedreglen ikke behøver at tage højde for alle tænkelige usædvanlige situationer.

Bjarne Clausen tilkendegav det principielle synspunkt, at der bør være så få restriktioner for dyrene som muligt, og at man burde løse problemer med hegnskytteri på anden måde end ved hegning, som efter hans vurdering har en betydelig adfærdsregulerende virkning.

Lars Møller Nielsen oplyste, at man ikke havde drøftet spørgsmålet om hegningernes størrelse til bunds, men at de biologiske effekter af hegningen generelt set måtte antages at blive mindre jo større arealet inden for hegningen er. Hegninger, der er mindre end dyrenes "home range", vil hindre dyrenes frie bevægelighed, men dyrene vil have mulighed for at springe over. En alternativ mulighed for at løse hegnsjagtproblemer kunne eksempelvis være et kvotesystem, som det kendes i udlandet.

Ulrik Lorenzen tilkendegav, at særlig i forhold til kronvildt er hegning uetisk, da vildtet har en indbygget trang til at vandre, og det bl.a. vil være svært for dyrene at få kalvene med over med risiko for skader på dyrene.

Kristian Raunkjær præciserede, at der er tale om hegn på maksimalt 140 cm til overkanten af den glatte overtråd, og ikke som det ses mange steder 140 cm + 30 cm højere overtråd.

Anders Lassen henviste til tidligere drøftelser i Rådet, som er afspejlet i "den blå", hvor man havde været enige om 1) at forbyde nye hegn, 2) at beholde de nuværende hegn og 3) at tillade nye hegn, hvor der var særlige jagttryksproblemer. Anders Lassen foreslog at man anvendte disse kriterier suppleret med krav til hegnets konstruktion. Der var fra flere sider tilslutning til dette forslag.

Formanden bad som afslutning på dette punkt hegnsudvalget om at genoptage arbejdet og på baggrund af de indkomne bemærkninger til næste møde at søge at udarbejde et nyt forslag til Rådet. Forslaget bør dække både hegning i det åbne land og hegning i forbindelse med skove.

7 Vildtforvaltningsrådets syn på udsætning af urfugle i Danmark

Til brug for behandlingen af dette punkt blev - som varslet i notatet fra Urfuglearbejdsgruppen - omdelt henvendelse til Vildtforvaltningsrådet fra Ringkjøbing Amt, hvori amtet efter møde i Teknik- og Miljøudvalget den 7. december 1999 - som forventet - anbefaler udsætning af urfugle i området ved Vind Hede, Trehøje Kommune.

Der var i Rådet generel tilslutning til konklusionerne i notatet fra arbejdsgruppen, herunder til gruppens indstilling, at en genudsætning af urfugl i Danmark vil være både urealistisk og nytteløs. Det blev under drøftelserne præciseret, at der var tale om en stillingtagen ud fra den eksisterende viden, og at Rådet ikke dermed har taget stilling til spørgsmålet om, i hvilken udstrækning, der skal åbnes op for reservaterne på Vind Hede. Urfuglereservaternes fremtid er et selvstændigt punkt, som vil blive taget op i Reservatudvalget på baggrund af et oplæg fra Skov- og Naturstyrelsen.

8 Elgen

Per Ole Olesen redegjorde indledningsvis for sit syn på den elg som i de seneste måneder er set over store dele af Sjælland. Per Ole Olesen udtrykte frygt for, at elgen en dag forårsager en ulykke på de danske veje, der ikke på samme måde som de svenske er hegnet. Elgen er formentlig stresset og bør fjernes, enten ved skydning eller eventuelt således at den indfanges og sendes tilbage til Sverige.

Der var hos de øvrige medlemmer ikke tilslutning til denne indstilling, idet det var den almindelige opfattelse, at man burde følge principperne i natursynspapiret, hvorefter vildt som indvandrer af sig selv, skal have lov til at leve i den danske natur, medmindre det er til særlig stor risiko. Elgen vurderes ikke at udgøre en sådan særlig risiko – også råvildt og andre dyr er involveret i trafikuheld ligesom også køer og heste kan forvilde sig ud på vejene. Særligt vedrørende sikkerhedsaspektet påpegede **Anders Lassen**, at Vildtforvaltningsrådet principielt ikke kan være ansvarlig for skader forårsaget af vildt. Det må være op til politiet i de konkrete situationer at foretage den konkrete vurdering af, om der er behov for at bruge nødret, for at forhindre skader. **Formanden konkluderede** på denne baggrund, at der i Rådet var enighed om, at man bør lade elgen være.

9 Andeudsætning

Anders Lassen indledte drøftelserne med at redegøre for arbejdsgruppens indstilling. Da DMU ikke har kunnet komme med nogen konkret anbefaling med hensyn til fastsættelsen af det miljømæssigt og biologisk forsvarlige antal ænder, der kan udsættes pr. m² vandflade i de danske søer, er det gruppens anbefaling, at der med henblik på at løse de jagtetiske problemer i forbindelse med andeudsætning i jagtlovgivningen fastsættes en øvre grænse for udsætning af ænder på baggrund af Skov- og Naturstyrelsens vejledende retningslinier for administration af naturbeskyttelsesloven, som bl. a. indebærer, at der højst bør udsættes en ælling pr. 50 m² vandflade.

Christian Hjorth tilsluttede sig forslaget som et første trin, indtil der foreligger nye oplysninger fra DMU, som kan danne basis for nye regler, som i højere grad afspejler de begrænsninger, der er nødvendige af hensyn til begrænsningen af de forureningsmæssige problemer. Christian Hjorth uddelte et notat med DOF's holdning til udsætning af gråænder, for at dette kunne indgå i DMU's videre arbejde.

Norman Cleaver tilkendegav, at det af jagtetiske grunde var vigtigt nu at fastsætte en overgrænse for, hvor mange ænder der lovligt kan udsættes, også selv om der ikke er fuld klarhed over de miljømæssige påvirkninger. De miljømæssige spørgsmål, der knytter sig til udsætning og fodring af gråænder er allerede i dag reguleret i både naturbeskyttelsesloven og miljøbeskyttelsesloven. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af søer over 100 m² ikke ændres. I de fleste søer, især dem uden hidtidigt andehold, vil udsætning og fodring af ænder ændre tilstanden. Hvor dette er

tilfældet, er det forbudt at udsætte og fodre ænder uden § 3 dispensation fra amtet. Afgørelserne efter naturbeskyttelsesloven vil fortsat skulle træffes uafhængigt af jagt- og vildtforvaltningslovgivningen. Det er imidlertid vurderingen, at en ændring af de gældende regler i jagt- og vildtforvaltningslovgivningen om adgangen til at udsætte ænder også vil tage toppen af de forureningsmæssige problemer, da de gældende regler i naturbeskyttelsesloven og miljøbeskyttelsesloven i praksis er vanskelige at håndhæve. Det må forventes, at der vil ske en præcisering af disse regler, når der foreligger et bedre beslutningsgrundlag, i hvilken forbindelse også fodringsproblematikken bør inddrages.

Poul Henrik Harritz påpegede, at arbejdsgruppen havde søgt også at se på det miljømæssige aspekt, og at det var af operationelle grunde, at man baserede sig på de eksisterende retningslinier fra Skov- og Naturstyrelsen. Når der foreligger ny viden på området bør Vildtforvaltningsrådet tage spørgsmålet op igen.

Formanden konkluderede på denne baggrund, - at der i Rådet var enighed om at henstille, at reglerne i jagt- og vildtforvaltningslovgivningen om udsætning af ænder ændres, således at der af jagtetiske grunde sker en begrænsning i mulighederne for udsætning af ænder, således at der maksimalt kan udsættes en ælling pr. 50 m² vandflade - at Rådet i den forbindelse er opmærksom på, at sådanne regler i jagtlovgivningen ikke ændrer ved fortolkningen af de gældende regler i miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven, og at man i SNS vil arbejde videre med bl.a. fodringsproblematikken. Der var enighed om, at Rådet vil tage reglerne op til revurdering, når der foreligger nye oplysninger om miljøpåvirkningerne.

10 Rapport vedr. kragefugle (feltundersøgelser)

Tommy Asferg redegjorde for resultaterne af feltundersøgelserne på Djursland. Man har bl.a. undersøgt effekten af at fjerne den ene af magerne i et ynglepar. Forsøgene viser, at fjernelse af mager ser ud til at reducere kragernes samlede ynglesucces. Forsøgene har imidlertid også vist, at yngleaktiviteterne (territoriehævdelse, redebygning m.v.) er meget afhængig af vejret (især temperaturen), og at fuglene ikke reagerede på fælder med lokkefugle og lokkemad før det blev lunt i vejret. Det er således ikke muligt at pege på en fast dato for yngleperiodens start. Hvis reguleringen afsluttes fx 1. april, så vil sandsynligheden for, at territoriet genbesættes, formentlig være større, og effekten på ynglesuccesen formentlig mindre.

Per Ole Olesen spurgte, hvordan man identificerer ynglefugle. Er det muligt eller kan der ligeså godt gå flokfugle i fælderne.

Tommy Asferg oplyste, at der lige så godt vil kunne være tale om flokfugle. Endvidere gælder, at selv om man fanger ynglefuglene, vil der være store "rekrutteringsmuligheder" hos flokfuglene.

Per Ole Olesen takkede for redegørelsen, hvorefter Rådet gik over til at drøfte punkt 11.

11 Regulering af krager og skader

Kristian Raunkjær gav udtryk for, at ikke mindst kragerne udgjorde et stort problem. Der var derfor behov for at tillade fældefangst i marts og april måned – ikke mindst nu, hvor mulighederne for udsætning af ænder ville blive reduceret. **Anders Lassen** erindrede om, at der ligegyldigt, hvad man gør, ikke vil være nogen fare for bestanden og tilsluttede sig behovet for at se tingene i

sammenhæng. Det var nødvendigt at reducere prædatortrykket, når man begrænsede mulighederne for udsætning. **Anders Lassen** var uenig, i at man skal leve med kragerne.

Poul Henrik Harritz tilkendegav, at DN principielt ikke ønsker jagt i yngletiden, og at man derfor ikke kan anbefale, at der åbnes mulighed for regulering i denne periode. **Christian Hjorth** tilkendegav den principielle holdning, at man ikke kan gå ind for at bekæmpe en art, for at der skal blive flere af en anden, medmindre der er tale om, at arten er truet

Bjarne Clausen tilsluttede sig synspunkterne fra DN og DOF, og kunne ikke gå ind for regulering uden for jagttiden. Han anbefalede derfor, at se på andre begrænsende faktorer for krager.

Det blev herefter fra flere sider tilkendegivet, at det var vanskeligt at nå til enighed i denne sag, hvor forskelle i natursyn førte til uenighed. **Per Ole Olesen konkluderede**, at det ikke var muligt at nå til enighed om at anbefale nye regler på området, og at man derfor burde fortsætte med status quo.

12 Rapport om haglammunition

Jesper Fredshavn redegjorde for konklusionerne og anbefalingerne i DMU's rapport Kvalitetsparametre for haglammunition, og påpegede at der er behov for yderligere undersøgelser, hvis der skal kunne fastsættes kvalitetsparametre for haglammunition, der er relevante i forhold til anskydningsproblematikken. Bl.a. kender vi ikke variationen og kvaliteten af de patroner, der sælges på det danske marked, ligesom vi ikke ved, hvilke hagl, der anskyder i virkeligheden

Kristian Raunkjær henviste til et udvalg, som ser på, om man kan komme med forslag til kvalitetskrav til patroner. Skov- og Naturstyrelsen og DMU er involveret ligesom importørerne er med.

Lars Richter Nielsen oplyste, at styrelsen nu vil vurdere, om rapportens resultater er gode nok til, at man kan fastsætte krav til patronerne på denne baggrund, ligesom man vil overveje, hvordan man bedst sikrer en ordentlig forbrugerinformation til jægerne. Man kunne eksempelvis forestille sig, at der blev opstillet krav til mærkning vedrørende forskellige kvalitetsmål, og at der med mellemrum blev gennemført tests af, hvorvidt produkterne lever op til det, de lover.

Formanden konkluderede, at Rådet tog rapporten til efterretning, og at der i Rådet er tilslutning til forslagene til det videre forløb.

13 Konference om offentlighedens adgang til naturen

Lars Møller Nielsen oplyste indledningsvis, at han havde bedt om, at punktet blev sat på dagsordenen, fordi det måtte forventes, at konferencen ville kunne munde ud i forslag om øget offentlig færdsel langs vildtets ledelinier i det åbne land, og at det var væsentligt at sikre, at debatten kom til at foregå på et faglig korrekt grundlag. På denne baggrund drøftedes indgående, hvad Rådets rolle skulle være i den forbindelse. Der var i Rådet enighed om, at man i Rådet skulle varetage vildtets tarv ud fra en biologisk synsvinkel og ikke ejerpolitiske interesser, som måtte varetages andetsteds.

Konklusionen på drøftelserne blev, at Rådet anmodede DMU om til næste møde at redegøre for, hvilke oplysninger om naturforstyrrelser, der foreligger i eksisterende undersøgelser. Endvidere ønsker man fra Rådets side at deltage i konferencen.

14 FAUNAPASSAGER - OVERVEJELSER OM NYE REGLER

Karin Bruun orienterede om, at man i Skov- og Naturstyrelsen - foranlediget af en konkret sag - har fundet, at der er et generelt behov for at se på, hvordan det sikres, at faunapassager i praksis kan virke efter deres formål. På denne baggrund har man indledt et samarbejde med Vejdirektoratet med henblik på at få afklaret, hvorledes dette bedst kan ske. Problemerne vedrører 1)spærring af faunapassagen, fx. ved hegning af tilstødende arealer, 2)spærring af landskabets ledelinier eller utilstrækkelige ledelinier og 3)jagt ved faunapassagerne. Det er den foreløbige vurdering, at en række af problemerne må løses konkret ved serviturrestriktioner med hjemmel i vejlovgivningen. Problemerne omkring jagt må imidlertid løses i jagtlovgivningen. I den forbindelse overvejes nu, om der er behov for i jagtlovgivningen at fastsætte jagtrestriktioner ved større faunapassager, enten i form af generelle restriktioner eller mere konkret i forbindelse med enkelte anlæg. Til brug for disse overvejelser vil blive indhentet oplysninger om de konkrete erfaringer med hensyn til eventuelle jagtproblemer ved faunapassager i de enkelte statsskovdistrikter.

15 UDESTÅENDER

Christian Hjorth foreslog, at man skulle genoptage arbejdet i Ringmærkningsudvalget. Der var generel tilslutning og **formanden** foreslog, at man på næste møde valgte en ny formand for udvalget.

Christian Hjorth oplyste, at DOF over for Skov- og Naturstyrelsen har påpeget, at der var problemer omkring regulering af den amerikanske skarvand. **Søren Eis** oplyste, at man har henledt statsskovdistrikternes opmærksomhed på problemet, og at man vil tage temaet op på det årlige møde med vildtkonsulenterne i februar måned.

Christian Hjorth tilkendegav et ønske om, at man i Rådet behandler spørgsmålet om en opstramning af reglerne for hold af ugler, da der med de eksisterende regler sker en omfattende eksport af udstoppede ugler til Norge. **Poul Henrik Harritz** tilsluttede sig dette ønske, og erindrede om, at styrelsen havde lovet et notat om, hvordan kontrollen med fugleholdsbekendtgørelsen kan skærpes.

16 Eventuelt

Poul Henrik Harritz oplyste, at man havde mistanke om, at brug af muse/rottegift var en trussel for rød glente, og at dette spørgsmål burde vurderes nærmere. **Henning Noer** oplyste, at man på foranledning af Danmarks Naturfredningsforening havde set på spørgsmålet, og at man ikke havde fundet oplysninger, der tydede på, at der var et problem.